

ADİL BABAYEV – 80

Adil Məhəmməd oğlu Babayev 28 aprel 1938-ci ildə Naxçıvan Muxtar Respublikası Ordubad rayonunun Dırmıs kəndində anadan olmuşdur.

Atası Babayev Məhəmməd Əhməd oğlu 1941-ci ildə Alman-Sovet müharibəsində həlak olmuşdur.

1957-ci ildə ADU-nun Filologiya fakültəsinə daxil olmuş, 1962-ci ildə isə oranı fərqlənmə diplomu ilə bitirmişdir.

Həmin ildən Azərbaycan Pedaqoji İnstitutunda (indi Dillər Universiteti) başlaborant, müəllim, baş müəllim, dosent vəzifələrində işləmişdir, hal-hazırda isə Azərbaycan dilçiliyi kafedrasının müdiri, profesordur.

Adil Babayev sovet imperiya rejiminin yeritdiyi repressiya siyasəti nəticəsində fiziki cəhətdən məhv edilmiş Azərbaycan ziyalıları haqqında araşdırma apararaq onların günahsız olduğunu sübut etmiş və bununla bağlı bir neçə kitab çap etdirmişdir. Bunlardan biri də Şərqdə ilk elmlər doktoru olan prof. B.Çobanzadədir. Adil Babayev Bəkir Çobanzadənin bütün elmi-pedaqoji fəaliyyətini ətraflı araşdırmış, onun haqqında monoqrafiyalar yazmış və 1969-cu ildə

namizədlik, 1996-cı ildə doktorluq dissertasiyalarını müdafiə etmişdir. 1997-ci ildən professordur.

1993-cü ilin mayından Yeni Azərbaycan Partiyasının üzvüdür.

Ümummillə liderimiz H.Əliyevin yənidən vəzifəyə qayıdaraq vətənimizi parçalanmaqdan, dövlətçiliyimizi dağılmaqdan, xalqımızı məğlubiyətdən xilas etməsi haqqında “Koroğlunun Çənlibelə qayıdışı” adlı mənşum pyes yazmışdır.

A.Babayev Heydər Əliyevin prezidentliyi dövründə bu dahi şəxsiyyətin çoxcəhətli global fəaliyyəti haqqında 14 məqalə, bir kitab çap etdirmişdir.

Adil Babayev 1997-ci ildə BDU-dan sonra respublikada 2-ci olaraq Dillər Universitetində H.Əliyev muzey-lektoriyasını təşkil etmişdir və ictimai əsaslarla bugünkü onun rəhbəridir. Burada ümummillə liderimizin həyat və fəaliyyəti haqqında tədbirlər keçirilir.

Prof. N.M.Xudiyevin ümummillə liderimiz H.Ə.Əliyevin siyasi fəaliyyəti haqqında yazdığı “Fenomen” (2000) və möhtərəm Prezidentimiz İlham Əliyevin siyasi fəaliyyətindən bəhs edən “Sabaha inamla” (2002) kitablarının elmi redaktoru olmuşdur. Adil Babayev xalqımızın ümummillə lideri H.Əliyevin 4 iyul 2001, Prezident İlham Əliyevin 13 noyabr 2017-ci il tarixli sərəncamları ilə Dövlət Dil Komissiyasının üzvü təsdiq edilmişdir.

DTK arxivində araşdırma apararaq qələmə aldığı “Elimizin və elmimizin soyqırımı” monoqrafiyasını xalqımızın seçmə oğul və qızlarının məhv edilməsinin qarşısını almış olan dahi şəxsiyyət H.Əliyevin 80 illik yubileyinə həsr etmişdir.

Adil Babayev Milli EA Rəyasət Heyəti nəzdində Orfoqrafiya və Terminologiya Komissiyasının üzvüdür.

2002-ci ildə Prezident H.Əliyevin Naxçıvanda elmi potensialın yüksəldilməsi istiqamətindəki böyük qayğısına cavab olaraq könüllü surətdə MEA və Təhsil Nazirliyinin İxtisaslaşdırılmış Dissertasiya Şurasının tərkibindən çıxaraq Naxçıvan Dövlət Universitetinin Dissertasiya Şurasının üzvlüyünə keçmiş, rəhbərlik və oponentlik xətti ilə alim kadrlarını yetişdirilməsində fəal iştirak etmişdir.

İndiyədək 17 elmlər namizədi yetirmiş, 5 elmlər doktorunun, 23 elmlər namizədinin rəsmi oponenti olmuşdur.

Ali məktəblər üçün 6 dərsləyin, 3 dərslərin vəsaitinin, 6 monoqrafiyanın, 21 proqramın, 213 məqalənin müəllifidir.

Respublika Yazıçılar və Jurnalistlər birliklərinin üzvüdür.

Adil Babayev Azərbaycanın görkəmli türkoloqlarından biri olaraq ümumtürk, xüsusilə Türkiyə filologiyası ilə dərindən məşğul olur. O, Türkiyədə keçirilən bir neçə beynəlxalq simpoziumda məruzə ilə çıxış etmiş, 2013-cü ildə Əskişəhərdə keçirilmiş Uluslararası simpoziumda oturma başqanı olmuşdur.

XX əsrin böyük türkoloqu, Şərqdə ilk türk elmlər doktoru Bəkir Çobanzadənin həyat və fəaliyyətini ilk dəfə hərtərəfli araşdırmış, onun haqqında monoqrafiya və onlarla məqalə yazmışdır.

1926-cı ildə Bakıda keçirilən Birinci Türkoloji Qurultayı ilk tədqiq edən alim kimi həmin qurultayın stenoqramını qapalı fondan tapıb çıxararaq nəşr etdirmişdir. 2006-cı ildə Türkoloji qurultayın 80 illiyi ilə bağlı keçirilən Uluslararası konfrans üçün "Türksoyun birlik səsi" adlı monoqrafiya yazmış və həmin monoqrafiya konfrans iştirakçılarında rəsmi sənəd kimi paylanmışdır. 2016-cı ildə həmin qurultayın 90 illiyi ilə bağlı "Birinci türkoloji Qurultay və Azərbaycanda Türkologiya" adlı monoqrafiya yazmışdır. Adil Babayev Azərbaycan universitetlərində oxuyan türkiyəli tələbələr üçün iki dərsləyin müəllifidir.

"Türkologiyaya giriş" və "Türk dillərinin müqayisəli qrammatikası" fənlərindən dərslər deyir.

Azərbaycan Dillər Universitetinin professoru Adil Babayevi yubiley yaşı münasibətilə təbrik edir, yeni-yeni yaradıcılıq uğurları arzulayırıq.

Elçin İbrahimov